

Uđi

NA

UWA atı

NA-akwụpụta ụdị na ihe atụ

I. Okwu Mmalite.

Nke a bụ nzaghachi nye arịrịọ otu nwanna nwoke onye nkwusa a na-akwanyere ùgwù kemgbe ọtụtụ afọ rịọrọ, nye “ọtụtụ akwụkwọ na-akwọwa nke oma ọdịiche [nke] okwu ndị dị na ibe, ọdịnaya, [nke] yiri ka ha nile sitere n’otu ezinụlọ ma pụtara ihe dị iche n’okwu ọ bụla e gosiri,” n’akwụkwọ o nwere. Ọ bụ onụ ọgụgụ buru ibu nke peeji 1,007 gbakwunyere xxviii ibe mmalite na nke mbụ, nke isiokwu ya bụ Preaching from the Types and Metaphors of the Bible, nke Benjamin Keach (1640-1704) nke London, England dere.

Ọ kọwara n’ime azụ azụ nke mkpuchi uzuzu nke akwụkwọ ahụ dị ka "nwoke nke kuziiri onwe ya" onye "nwetara aha dị ka onye nkwusa dị ike na onye na-agbachitere ozizi Baptist," onye dị ka okwu mmalite (peeji vii) si kwuo, malitere ime nkwusa mgbe ọ dị afọ 18 na n’oge ozi ya nke afọ 46 na 46 ihe kariri ọrụ 40 sitere na mkpisi akwụkwọ ya bara ụba.

Ihe pụtara ihè n’ime akwụkwọ ndị ahụ a kpọturu aha n’elu bụ nke e bipụtara nke mbụ ya na London, ma ọ bughị ruo 1855, ihe kariri afọ 150 mgbe onye edemede ahụ nwusiri, na n’okpuru isiokwu bụ, Tropologia: A Key to Open Scripture Metaphors, tinyere Ụdị Agba Ochie, nke “Isiokwu na-egosi na ikike Chineke nke Akwụkwọ Nso dị.” Ma n’okpuru aha ya ugbo a, ọ bụ Kregel Publishing nke Grand Rapids, Michigan, USA, nweghachiri ya ma biputaghachi ya na 1972 ma biputaghachi ya na 1975, 1976, 1978, na 1980, ma ọ bụ karịa kemgbe ahụ amaghị m.

N’ibe “Ọdịnaya” (v. na vi.) nke ikpeazụ, e deputara akụkụ abụọ: Nkebi nke Mbụ, NKWAWA NA NKWAWA Ụdị NA NKWUKWU DỊ KA E EJI NA BAIBUL, peeji 240, nke e zoro aka na ya n’arịrịọ ahụ ekwuru n’elu; nakwa na Nkebi nke Abụọ, ISI NKE ISI NKE ISI NKE NKWUKWU SITE N’ỤDỊ NA ISI NKE BAIBUL, peeji 767 fọdurunu.

1. AKWUKWỌ NA NSỌ: Metonymy, Irony, Metaphor, Synecdoche, Catachresis, Hyperbole, Allegory, Proverb, Enigma.

2. SHEMES NA AKWUKWỌ: Onụ ọgụgụ, Atụmatụ

3. Ụdị na ilu: Ụdị, ilu.

O yikariri ka Aristotle ji okwu Grik schema mee ihe, na Cicero jikwa okwu Latin fifura, udi, odidi, onu ogugu, site na mkpisi aka, na-emeputa, odidi, di ka Webster's New Twentieth Century Dictionary, Unabridged (1959).

Nke ikpeazu na-ekwukwa banyere ihe atụ Latin, na n'ikowaputa okwu bu "ihe atụ nke okwu: na na utọ asusu o bu a deviation si iwu nke ntunyere ma o bu syntax: ihe oheru ewu"; na nkebi ahiriokwu ahụ bu "onuogugu okwu," bu "okwu na-eji okwu na-adighi ahukebe ma o bu na-abughị nke nkiti n'echiche na-enye mma nke vividness nke style: ihe atụ, personification, simile, litotes, hyperbole, metonymy, synechdoche, wdg; trope."

The upshot yiri ka na n'ozuzu ojiji, "Tropes" (ma o bu okpomoku asusu) na "Figures" ("onuogu nke okwu," ma o bu ihe atụ asusu) bu n'oge anyi ihe foro nke nta ka otu na otu ihe, ebe na mbu oge "onuogu" e weere di ka udi nke "trope," kpochiri ukwu (ma o bughị nani) ka dorns asusu ma o dighi agbanwe agbanwe asusu.

c. Udi nke ato di na ibe odinaya, ya bu, "Udi na ilu," ekwughị ya ozo na ibe 1 na 2 nke di n'elu, kama a na-agwo ya na ibe 225-240. Otú o di, anyi ga-agunye na mgbalị anyi "n'ikowa nke oma mgbanwe [nke] okwu ndi di na peeji nke, "Odinaya." Ozokwa, isi okwu nta di na peeji nke 228, na-agu, si: "Udi Amuma, na Udi Omume, na Ihe Amuma." N'ih i ya, anyi ga-agunye "The nnochianya" na nkowa okwu anyi.

"Nkowa" anyi ga-achọ idi mfe na nchikota n'udi di ka anyi nwere ike ime ha n'uzo ezi uche di na ya, na-enwe ihe atụ zuru oke iji kowaa nke oma na nke bara uru na-amaliteghị ike ogwugwu.

2. Nkowa nke Okwu.

A ga-eji nkowa okowa okwu dika okwesiri. Ya mere, ihe o bu la ozo isi mmalite ga-adi ngwa ngwa. Mana otu ebe kacha mma m nwere bu akwukwo ederere di peeji 400 akporo Hermeneutics (1888), nke DR Dungan dere, nwere isiakwukwo ato na "Asusu Ihe atụ." Sitekwa n'aka nwanna ahụ e kwuru n'elu e zigakwara m otu udi na ihe atụ nke Akwukwo Nso, nke JW Monser, nwere "Okwu mmalite" nke "Chas. Louis Loos, Onye isi oche nke Mahadum Kentucky" (n'oge na-adighi anya ma o buru na o bughị onye isi oche ikpeazu tupu o kwusi idi adi na 1908).

Mosner, na "okwu mmalite," na-abughị ubochi, na-amalite site n'ikwu, "Mgbe afọ ole na ole gasiri, a na-etinye oru a n'aka oha na eze." Na, na May 1936, FL Rowe, n'okwu mmalite ya nke mbiputa ugbo a, kwuru, si: "Inye akwukwo a nye otu umunna etinyewo ihe di ukwu n'aja n'akuku nke onye nkwusa ugbo a bu onye gabigaworo ya na ya n'ih ngozi di ukwu o ga-aburu ogbo di ugbo a na ndi na-abia abia. O dighi akwukwo ozo e biputara nnoo otu a." Ulo oru Gospel Advocate Company, 1995, biputaghachikwa mbiputa ahụ Rowe, n'ekwughị okwu o bu la n'onwe ya, bu nke e si na ya biputa akwukwo e gbazinyere m.

Akporo akwukwo a n'ih na Monser, na "Mmalite" ya, kwadoro Keach na o bu otu n'ime ndi edemede anọ nke ya onwe ya ji ugwo kacha; nakwa na ma Monser na Keach na-ekwu maka "Udi na ihe atụ" di ka a ga-asị na okwu nche anwu kpuchiri asusu ihe atụ niile - ihe atụ gbasara okwu, na udi n'ahiriokwu (nke na-agbagwoju anya na-enweghi nghota nke a ezubere iche).

Na Monser, n'uzo ufodu nwere ezi uche kari Keach, na-ahazi akwukwo ya na ukpuru ahụ. Otú o di, oru anyi abughị imeko ihe na Monser, kama na okwu ndi di na peeji nke Keach's Content'. Nke a anyi na-amalite ugbo a iwale, ma ga-eleba anya mgbe o na-agwucha ihe atụ ya ("a" site na "j" n'okpuru) ma malite na udi ya ("k" site na "n"), di ka okwu nche anwu.

a. Usoro usoro. O sitere na okwu Grik meta, na-egosi mgbanwe, na onoma, aha, ya mere ngbanwe aha; oru nke otu aha ma o bu okwu maka onye ozo nke nwere ihe jikoro ya na ibe ya, "di ka mgbe anyi na-ekwu na mmadu na-edebe tebul di mma, kama o bughị ihe oriri di mma; anyi na-agu Virgil - ya bu, abu ma o bu ihe odide ya; ha nwere 'Moses na ndi amuma' - nke ahụ bu akwukwo ha, ma o bu ihe odide ha; nwoke nwere isi doro anya - ya bu, nghota, ma o bu ogugu isi; obi utọ, mmetuta ahụ. " (Webster.)

Ọtutu oge, ọnu ọgugu a na-eyikari ihe atụ na ihe atụ. N'ezie, ihe atụ nile nke okwu na-ejikọta ibe ha n'ezie, dị ka ekwuru na aririọ maka akwukwo a dị ka ọ dị ka ọ dị, nke bu n'ih na a na-arụ ọrụ niile maka nzube nke iji otu ihe atunyere ihe ọzọ n'uzo ọfodu. Metonymy bu otu n'ime ihe doro anya, ma udi di iche iche n'onwe ya, di ka ndi a:

(1.) N'ih ya, e ji ihe kpatara ya mee ka e mee ihe e bu n'obi mee ihe, di ka "mgbe o bula a na-agu Mozis." (2 Ndi Korint 3:15), nke putara ihe odide ya, di ka n'ih atụ ndi yiri nke ahụ e kwuburu na-ekwughị banyere udi ihe atụ di iche iche n'onwe ha:

(2.) Nke Mmetuta, na mmetuta etinye maka ihe kpatara ya; ihe kpatara ya putara, ma mmetuta ahụ a kporo aha ya—di ka na Matiu 13:37-38, bu ebe e kwuru na "nwa nke mmadu" kuru "ezi mkpuru" n'awa, ya bu, "umu nke alaeze," na "ekwensu" ahụ ghara "ata," "umu nke ajo omume." Kraist aghaghị "umu nke alaeze," kama o ghaghị okwu Chineke nke e si na ya muo. N'otu aka ahụ, ekwensu akoghị "umu nke ajo omume" n'ezie, kama o gha ugha nke e si na ya puta.

(3.) N'ih banyere isiokwu, ya na isiokwu a kporo aha ma di ka ihe mgbakwunye - ihe metutara ma o bu nke ya ka e bu n'obi, di ka (a) Jizos na-asị Sol, "Gini mere i ji na-akpagbu m?" (Oru 9:4), na-ezo aka na mkpagbu a na-akpagbu ndi na-eso uzo ya; (b) Jizos gwara ndi na-eso uzo ya "Cup," "Nunụ ya niile" (Matiu 26:27), a na-etinye ihe ndi di n'ime ya;

(4.) Of Adjunct, na adjunct etinye maka isiokwu, di ka (a) "Mgbe ahụ, unu ga-eweda isi awo m n'ili (Jenesis 42:38), asusu nke Jekob umu ya. Isi awo ya metutara naani afo ya, ma na-ekwu maka ya n'onodu onwe ya; ma o bu di ka (b) "obibi ugwu" na "ndi na-ebighi ugwu" na ndi nke o bula n'ime ndi Juu mara odiche di n'etiti ha na ndi Jentail.

b. Ogha aghara. A na-eji okwu a sitere na Greek eironeia, si eiro, onye na-ekwu okwu - onye na-ekwu otu ihe mgbe o putara ihe ozo. Mgbe e jiri ya mee ihe di ka ihe atụ nke okwu, o bughị n'ebumnobi iduhie, "disemble na-egosi ihe e chere na o bu njiri mara ma o bu nleli." Ya mere, ihe nleghari anya bu "udi ochi, ikwa emo, ma o bu njakiri di mfe, nke na-anabata usoro okwu nke e bu n'obi puta bu nke megidere echiche nkiti nke okwu ahụ, dika mgbe a na-eji okwu otuto mee ihe n'ebe a na-ekwu uta." (Webster).

Dungan (peeji nke 316-318) na-ekwu, si: "A puru ihu irony (1) site n'okwu onye dere ya kwuru: mgbe ọfodu o na-ekwu na e kwuru ihe ọfodu n'ikwa emo. (2) Mgbe ọfodu, a na-aputa ihè site n'uda ma o bu n'olu, ma o bu otu e si ekwu okwu. achoputara.

"Akwukwo Nso nwere otutu ihe atụ nke ihe nleghari anya, ma na iwu ndi anyi nyerelari maka nchoputa ya, anyi ga-ehota ma ole na ole, n'ih na ezi ihe putara na [otutu] ikpe o bula adighi esiri ike." Avers Dungan.

Mgbe ahụ, o hotara ma hota ihe, na n'onodu ọfodu, na-akowa n'uzo di nkenke, akuku akuku Akwukwo Nso ndi a, bu ndi anyi na-ehota nani: 1 Ndi Eze 18:27; 1 Ndi Eze 22:15-18; Job 12:2; Ndi Ikpe 10:14; 1 Ndi Korint 4:8-13; ma e wezuga Oru 2:13, bu nke o kwuru banyere ya di ka ndi a: "N'ezie, ha bu n'obi ka a ghota na ha na-ekwu na ha anuwo mmanya; ma inubiga mmanya okè agaghị eme ka ha nubiga mmanya okè. Ha na-ekwu otu ihe, ma o putara ozo."

(O nwere ike iche na n'ih na n'ih na nke o bula ozo dabara aha ngalaba, Keach (P.33) na-agunye ọfodu ihe e kwuru n'uzo aghugho, site n'uzo nke ule nke ule, di ka mgbe Chineke gwara Abraham: "Were ugbu a nwa gi nwoke, gi naani nwa Aizik, onye i huru n'anya, na ga-ga n'ala Moriah, na-achụ ya n'ebe ahụ aja-nsure-oku n'elu otu n'ime ugwu, nke m ga-egosi Lot:2" (2) N'otu aka ahụ, Jenesis 2. ndi o chere na ha bu mmadu, ha wee si: "Ee e, anyi ga-anokwa n'okporo ama abali dum," ebe ha bu n'obi inonyere ya, naputa ya na ezinulo ya na mbibi nke Sodom n'ututu echi ya (Jenesis 19:1-16). N'ikpeazu wee si ya: "Nwanyi, okwukwe gi di ukwu; ka o diri gi obuna di ka i choro," ewe me ka ahụ di nwa ya nwanyị malite n'oge awa ahụ [Matiu 15:21-28].

c. Ihe atụ. Nke a sitere na okwu Grik abụọ, meta, gafee, ma ọ bụ karịa na pherin, iweta, ma ọ bụ buru n'echiche nke ebu. N'okwu nkwuwa okwu, a na-eji okwu ma ọ bụ nkebi ahiriokwu na-egosiputa n'uzo nkiti otu udi ihe ma ọ bụ echiche n'onodu nke ozọ site n'itunye ihe oyiyi ma ọ bụ ntunyere n'etiti ha (ugbo mmiri na-akọ oké osimiri; volley nke iyi). Enwere ike iwere ihe atụ di ka ihe nlere anya abjako, ntunyere a na-egosi na nke mbu (akara marble) doro anya na nke ikpeazu (afu na-acha ocha di ka marble). (Webster).

(A ga-ekwu okwu ozọ gbasara meta, ebe ọ bụ na n'okpuru "Metonymy" a na-eji ya di ka ihe na-anochi anya mgbanwe, na ugbu a di ka n'ofe, ma ọ bụ karịa. Nke ahụ bụ n'ihu na ọ bụ okwu na-agbanwe agbanwe nke ukwu, nke nwere ihe di iche iche metutara ya di ka ihe di na ya. Webster, nke nochiri anya na paragraf ahụ e kwuru n'elu, na-ekwu na ọ putara n'etiti, na, mgbe; na di ka prefix putara n'ozuzu ya na, mgbe, ihe iga nke oma, mgbanwe, mbufe, njem) gafere, gafere, elu.

Dungan na-ekwu, si: "Ihe atụ ahụ di nkenke ma di nnoo nro karịa ihe atụ. N'ihu ya, a na-ejikari ya eme ihe site n'oge ochie. O na-anochi anya njirimara site n'aka onye nnochiteanya nke echiche nke e bu n'obi na-ebufe, site n'ikpo otu ihe site n'aha okwu ozọ nke na-egosi agwa ndi a ga-eme ka ọ puta ihe. Ihe atụ ahụ ji nwayo na-ekwu na ọ di ka ya; m ga-eripia ihe atụ ahụ. (Hosea 13:8), bụ ihe atụ;

d. Synechdoche. Di ka Webster si kwuo, okwu a sitere na Grik synekdoche, site na synekdechethai, nke putara inata nkwonkwo - site na syn, na, na ekdeschestai, site na ek, puta na dechesthai, inata.

(Na Greek, a na-asupe mkpuruokwu nke mbu na mkpuredemede epsilon (u), di ka e nyere ya n'akwukwo okowa okwu Greek-English. Ma n'asusu Latin na otutu oge n'asusu Bekee a na-asughari ya di ka "Y," di ka Webster si n'elu.

N'okwu nkwuwa okwu, Webster na-ekwu na okwu a di n'elu bụ ihe atụ nke okwu nke dum bụ maka akuku ma ọ bụ akuku maka dum. "ma," Dungan na-akowa, "ebe nke a bụ akuku bụ isi nke trope a, ọ dighi ma oli na-agwu ya." Ya mere, ọ gbatipuru ngwa ya gaa n'ihe isii ozọ metutara ya nke anyi ga-agunye, na-enye ihe atụ nke ihe atụ ya nke asato, di ka ndi a.

(1.) A na-etinye ihe niile maka akuku ahụ. Na Luk 2:1, e kwusiri ike na site n'Augustos e si n'aka Ogosos weputa iwu na "Ekwesiri idebanye aha uwa niile n'akwukwo." Nke a agaraghi anabata karịa ogbe ndi Rom, bu ndi buru ibu n'ezie ma gbasaa.

Site n'otutu a, anekwu okwu bayere ala-eze elu-igwe otutu oge, mbe ọ bu otu akuku ala-eze ahu bu otu ihe. Ilu ndi di na Matiu 13 enweghi nkowa n'echiche ọ bula ozọ - okwu ahụ bụ "alaeze" nke a na-arụ ọrụ mgbe naani otu akuku ya putara n'ihe atụ nke ọ bula - di ka "Alaeze eluigwe ka e ji atunyere nwoke nke ghara mkpuru n'ubi" (v.24); "Alaeze eluigwe di ka mkpuru osisi mostad" (v.31); "Alaeze eluigwe di ka ihe iko achicha, nke nwanyi weere zoo n'ihe otutu ntụ oka ato, ruo mgbe e kochara ya niile"; were gabazie.

N'okpuru onu ogugu a, e debere Lazaros (Luk 16:23) maka mmuo Lazaros nke ndi mmuo ozi bugara n'obi Ebreham. Na, na Jon 19:42 na 20:2, anyi nwere ihe oyiyi a ji Jizos na Onyenwe anyi mee ihe maka ahụ ya, nke togboro n'ili ma emesia anoghi n'ili ahụ.

(2.) Akuku etinyere maka ihe niile. Na Jenesis 46:27, "Mkpuru obi nile nke ulo Jekob ndi batara n'Ijpt di iri asaa na iri." Okwu ahụ bu "mkpuru obi" n'ebe a, di ka ọ di n'otutu ebe n'ime Akwukwo Nso, na-anochi anya ndi mmadu - otu ihe aha ya bu, ma e bu n'obi kee mmadu dum. Nke a bukwa otutu oge maka nzoputa nke ndi mmehie - onodu niile a na-eche site na iji otu.

Otutu mgbe ọ bụ "okwukwe." N'ihu na na-enweghi ya ọ dighi ihe ozọ nwere ike iso. Ya mere, a gwara onye na-elekota ulo mkporo no na Filipai, "Kwere n'Onyenwe anyi Jizos Kraist, a ga-azoputakwa gi na ezinulo gi" (Oru 16:31); ma mgbe ahụ e kwusara okwu nke Onye-nwe nye ya na ezinulo ya, ma e mere ha nile baptism, na-ekwere na Chineke (vs.32-34).

Mgbe Pita onyeozị, bụ onye ufodu umunna ya ndi Juu no na Jeruselem katoro n'ihị na o bakuru ndi ikom a na-ebighi ugwu' wee soro ha rie ihe, kookwara ihe ndi mere na ntoghata nke ezinulo Konilio na Sesaria, bu umunne ya no na Jeruselem, "gbachiri nkiti, nyekwa Chineke otuto, na-asị, Mgbe ahụ, Chineke enyewokwa ndi Jentail aka icheghari" (Oru 11-8) n'agbanyeghi, di ka Oru Ndiozi 10:48 si kwuo, e nyewo ha iwu ka e "mee ha baptizim n'aha Onyenwe anyi" – ma n'ejighi ihe odide nke Oru Ndiozi 10 kwuo ihe o bula doro anya banyere ncheghari, n'agbanyeghi na o putara ya.

(O na-egosi ya n'ihị na-ekwu na ihe e nyere n'iwu bu "mmiri" baptism (10:47), "n'aha nke Onyenwe anyi" (v.48) - "Onyenwe anyi Jizos Kraist" 11: 17 - na ma ncheghari na baptizim n'aha nke Jizos Kraist bu maka mgbaghara mmehie, di ka Pita gara aga na-ekwusa ozi oma (Oru 2:38) ma na-na-na-enweghi iwu nke o bula n'ime ihe ndi ozo na-ekwu okwu banyere ndi ozo okwu. ndi ozo.)

N'ihe banyere Sol onye Tasos, bu onye gaje ibanye n'obodo Damaskos bu ebe a ga-agwa ya ihe o "na-aghaghị ime." (Oru 9:6), a gwara ya ka e "mee ya baptizim, sachapukwa mmehie gi, na-akpoku aha Onyenwe anyi" (Oru 22:16). Ma otutu afọ ka e mesiri, di ka Pol onyeozị, o dere na "onye o bula nke ga-akpoku aha Onyenwe anyi ka a ga-azoputa." (Ndi Rom 10:13)—n'ekwughị banyere baptizim.

Ozokwa, n'otu aka ahụ ma e wezuga n'uzo ozo, na Pentikost, na Pita onyeozị akowawo na obibia nke Mmuo Nso n'ubochi ahụ bu oge mgbe "o ga-erukwa, na onye o bula nke ga-akpoku aha Onyenwe anyi ka a ga-azoputa." (Oru 2:21) - n'ekwughị ihe o bula ozo. mee, Pita gwara ha ka ha chegharia ka e meekwa ha baptizim n'aha Jizos Kraist maka mgbaghara mmehie (Oru 2:38) – n'ekwughị ihe o bula banyere ikpoku aha Onyenwe anyi.

Na nke o bula n'ime ihe atụ, otu iwu ma o bu onodu nke nzoputa ka a na-eme ka ihe niile metutara ya.

(3.) A na-etinye oge maka akuku nke oge. Site na akuku Akwukwo Nso niile ka a na-ahụ udi okwu Orient a.

Di ka ihe atụ, na Levitikos 25:46, "N'ime ha ka unu ga-ewerekwa ndi ohu unu ruo mgbe ebighi ebi," ka a gwara Izrel okwu banyere mba ndi gbara ha gburugburu na ndi mbiarambia bi n'etiti ha, n'adighi ka umunne ha ndi nwere ike resị ha onwe ha n'ihị ida ogbenye, bu ndi ha ga-ewere di ka ndi oru e goro ego (o bughị ndi ohu) ruo n'afọ jubili, mgbe ha na-agaghị eje ozi ruo mgbe ebighi ebi—na-agaghị adi ndu ruo mgbe ebighi ebi. nke putara oge niile na-abia.

Ozokwa, n'ekpere Jona kpegaara Chineke site n'afọ azu nke loworo ya (Jona 2:1-9), o yiri ka o na-eche na e si otu a loda aghaghị ibu uzo Chineke si agbaputa na ichekwa ya, di ka o di n'ezie, n'ihị na na v.6 onye amuma ahụ kowara ahumahu ya mgbe a tubarasiri ya n'oke osimiri n'Oké Osimiri Mediterenian, na-asị: "Mu na ala ala ya gbadara n'elu oké osimiri n'Oké Osimiri Mediterenian. mgbe nile: Ma I siworo n'ire rịa riputa ndu m, Onyenwe anyi Chineke m" (nke a na-ekwu site n'atumanya obi ekele na obi ike mgbe o no n'afọ azu).

Dungan. O bu ezie na o jighi Jona mee ihe di ka ihe atụ, o kwuru na o ga-agwucha oge ya ruo mgbe ebighi ebi," ma na-aga n'ihu otu a: "O buru na a si eze 'di ndu ebighi ebi,' o putara ogologo ndu, ma ndu mmadu. O buru na o na-ekwu banyere mba, o ga-agbatu ruo mgbe mba ahụ ga-agbasasi ma bibie mba ahụ. O buru na anyi nwere ike imata ya gbasara oge [o bughị mgbe ebighi ebi], anyi nwere ike ijide n'aka na o ga-agwucha oge ahụ. Ma o buru na o ruru n'ofe mpaghara ma o buru na oge, ebe o bu na enweghi oke, o ga-aburiri ihe niile putara nwere ike itinye na okwu ahụ. N'ihị ya, n'ihị na a na-eji okwu ahụ eme ihe mgbe ufodu n'uzo ihe atụ [nke a kpaara oké], o putaghị na a ga-aghota ya mgbe nile."

(4.) A na-etinye otutu ihe maka otu. Dungan ozo: "Ugbọ nke bu Noa gabiga iju mmiri ahụ di n'elu ugwu Ararat (Jenesis 8:4) O pughị idikwasị n'elu ihe kariri otu. Nye onye maara udi okwu a nke oma, o gaghị enwe ihe di itunanya n'okwu ahụ. Ebe a bu ugwu ugwu ma o bu ugwu ato, na n'otu n'ime odu ugbo mmiri ndi a ka ugbo ahụ toro."

(7) A na-etinye aha n'ozuzu maka otu aha. (a) "Anụ ahụ nile" na-ekwu banyere mmadu nile, di ka ndi a: "Ka anụ ahụ nile goziekwa aha nsọ Ya ruo mgbe nile ebighi ebi" (Abụ Oma 145:1). "Ya mere, site n'omume nile nke iwu, a gaghị-agu madu o bula n'onye ezi omume n'iru Ya" (Ndi Rom 3:29). Ebubeghi "anụ ahụ" anumanu n'udi obula. (b) Ozọ, "na-ekwusa ozi oma nye ihe o bula e kere eke" (Mak 16:15), o putaghi ihe o bula e kere eke, kama o bu nani agburu mmadu.

(8) Mgbe ufodu, a na-etinye aha ma o bu okwu puru iche maka nke izugbe. (a) A na-ejikari "achicha" eme ihe maka "nri" n'ozuzu ya, di ka "Nye iwu ka nkume ndi a ghoo achicha" (Matiu 4:3); "Nye anyi nri ubochi taa" (Matiu 6:11). (b) Na Mak 16:16, "Onye kwere" na-anochi anya ndi niile kwere, wdg. Na na Abụ Oma 1:1, "Ngozi na-adiri mmadu" putara ngozi na-adiri ndi niile na-eje ije di ka akowara ya.

e. Catachresis. Nke a sitere na okwu Grik katcahresis, ojiji, si kata, megide, na chresthai, iji. N'okwu nkwa okwu, o bu n'uzo na-ezighi ezi iji otu okwu mee ihe ozo (otu maka otu); nakwa, a wresting nke okwu si ya ezi signification, di ka a manyere trope, ma o bu agwakota ihe atu ("Iji agha megide oké osimiri nke nsogbu." Shak.). Na nka ihe omuma, o bu iji okwu n'udi na-ekwesighi ekwesighi site na ndudue banyere mmalite ya, di ka calcariferous [nke nwere odidi nke spur] maka calciferous [ebu, imeputa, ma o bu inwe calcite, ma o bu carbonate of lime]. (Webster.)

Caachresis, Hyperbole, na Allegory, bu Keach na-ekwu maka ya di ka "ihunanya" o yiri ka o putara njiko chiri anya ma yie ka o na-esiwanye ike, di ka ojiji m ahubeghi na akwukwo okowa okwu o bula ugbu a nke akwukwo omumu okwu. Ya na ya, Catachresis bu karisja "mmetuta" nke "ihe atu" na "metonomy." Nke ahụ na-eme ka m chee na akwukwo omumu okwu anyi ugbu a na-ewere udi "catachrestical" ya di ka akuku nke udi nke ha bu "mmetuta."

O na-ekwu na "site n'otu ntabi anya," na 1 Ndi Korint 11:10, "ihe mkpuchi nke isi nwanyi, ka a na-akpo exousia, 'ike,' (n'ih na o bu ihe ama na-egosi na o no n'okpuru nwoke ahụ).

Ozokwa, "N'ihe banyere inakwere na nrịbama nke okwu, Lev 26:30, a na-akpo iberibe ihe arusi di ka ozu, site n'ihe atu siri ike [na-ekwusi ike], na-ezo aka n'ozu nke mmadu tupu e kwuo ya, Deut.16:7.

(NKORIRI: Apughi m ihu ihe jikoro Deut.16:7 na "ozu ndi mmadu e hotara n'elu," n'ih na e 'buru uzo kwuo ha' na Levitikos 26:30 n'onwe ya, ebe Deuteronomi 16:7 na-ekwu banyere nkwa nke aturu e ji chuo aja n'ihe metutara ime Ememe Ngabiga, bu nke Keach kwuru na-esote ya, o pukwara ibu na e debere ya n'amaokwu ohuru na mmalite nke njehie ahụ. onye edemede, ma o bu ndi kwadebere oru ya maka onye na-ebi akwukwo, ma o bu site n'aka onye na-ebi akwukwo n'onwe ya, ma ndi na-agu akwukwo amaghi na o bu ya.)

Keach, na paragraf mmeghe ya, Catachresis na-ekwu, na "a na-akpo ya n'asusu Latin abusio, mmejo, o bugh di ka a ga-asu na Akwukwo Nso mejoro okwu o bula, ma n'ih na ihe ndi na-adoro adoro, di iche na ihe ufodu site na omenala nke ikwu okwu n'oge okpomoku, ma nwee okwu siri ike na idi n'otu. Udi akwukwo nso di ocha, ma o bu nke kachasi di nso, ma o bu na-ewere ihe di nso, na nke kachasi di nso, ma o bu na-eme ka anyi di ocha. ihe atu nke udi ato."

Nke ahụ foro nke nta ka o puta ihe na akuku Akwukwo Nso ejighi asusu okpomoku ma o bu ihe atu mee ihe n'uzo kwekoro n'asusu ndi na-agu ya ozugbo, ma o buru na a sugharia ya n'uzo nkiti gaa n'asusu ozo na-enweghi otu omenala nke ikwu okwu n'ebe okpomoku, o ga-esi ike kari nghota na ya mere o nwere ike iduga na nkowa ndi na-ezighi ezi. Nke a ka m ga-emecha nwaa ikowa. Mana ugbu a, anyi na-achoputa udi Catachresis ato di ka Keach gosiputara.

"1. N'ihe gbasara nnabata na akara okwu." Ihe atu nke 1 Ndi Korint 11:10 ("ike" nke di n'isi nwanyi) na Levitikos 26:30 ("ozu" arusi), nke a kpoturworo n'elu, bu udi nke a: "uto n'uzo zuru ezu" na "ihe atu nke ahijia." Ihe atu ozo nke Keach dere bu na Deuteronomi 16:7, onye e kwuburu okwu ya, ebe o na-ekwu, si: "A

na-etinye isi bashal maka isa nwa aturu paschal, nke a na-agaghị esi, kama a nara n'oku, site n'iwu Chineke, Opupu 12: 9, wdg."

Ma King James Version nke 1611 na American Standard Version nke 1901, na-agu "oku." Ma n'akuku akuku, nke ikpezu na-agu, "ma o bu obupde." Na Young's Analytical Concordance na-enye ihe o putara dika "obupde, chara acha, esi nri," wee deputa nsugharị ya n'ime Testament Ochie dika "ichacha," 1 oge; ntu oka, 1; akpoo nku, 2; isi, 6; anu ezi, 2; ntu oka (sod), 11; sachaa, 4; muputa chara acha, 1. Ozokwa, Strong's Exhaustive Concordance of the Bible na-ekwu na bashal, akpo bawhal' bu mgborogwu ochie; nke oma ka obupde; ya mere, a ga-eme ya na isi nri; n'uzo ihe atu, ka chara n'onwe: -- akpoo nku, sie, muputa, anu, siethe, sod (bu sodden).

2. N'ihe banyere ijiko okwu mgbe ufodu okwu (n'ihe atu karisia) na-ejikota onu, nke yiri ka o dighi mma na-edeko, di ka Op 5:21, ebe e kwuru na-esi isi n'anya, nke ka mma kwekoritara na imi imi, nke na-egosi oké ahuhu."

(MAIRI' sugharia akpaalaokwu Hibru ahụ e kwuru n'elu n'ime akpaalaokwu Bekee site n'aka King James Version di ka "ihe a na-aso oyi n'anya Fero na n'anya ndi ohu ya," bu nke anyi na-agu akwukwo Bekee na-enwe mmasi na ya, o bu ezie na e ji psyche eme ihe aru ahụ kama a na-eji anya eme ihe.)

Ozokwa, "Opu 20:18 "Ndi Izrel niile wee hu egbè eluigwe na amuma na olu opi, bu naani amuma ka a na-ahu, ndi ozo na-anukwa ya. Ya mere ihu olu, Mkp 1:12 . Lee Mat.7:21,22, na 10:15, 1 Tim. 6:19, 2 Kor. 5:7, 2 Tim. 2:19&c, maka ihe atu ndi ozo.)

3. "N'ihe banyere mgbanwe nke okwu. Nke a bu ihe odide nke Agba Ohuru, na asusu Grik, nke a na-eji okwu ufodu na-egosi ihe di iche iche, n'ihu na otu na otu okwu Hibru, (ebe okwu ahụ) nwere ike na-egosi. Ya mere Aiones, (aiones) secula ages, na-etinye maka uwa, Hab 1: 6, n'ihu na a ma a Hibru na 3 oclam: 1 "Eclam 1."

(MKPURU: The King James Version na-agu, si: "O tinyewo uwa n'obi ha," ebe American Standard Version sughariri ya n'ihe odide ahụ di ka "o debewo ebighi ebi n'obi ha," ma o kwuru n'akuku ihe odide di n'akuku, "ma o bu, uwa.")

Na-aga n'ihu, Dorean, gratis 'free' ka etinyere maka maten, nkuda mmuo, 'n'efu,' Gal.2:21, site na okwu Hibru chinnam, nke putara (n'efu) ka o na-emegiderita onwe ya, site na mmetuta, ma o bu ihe omume, Abu Oma. 109:2, 3 .

(IKWU: Ihe atu nke adverb okwu Grik maten, ihe efu, ma o bu ihe efu, di n'ezie na Matiu 15:9 na Mak 7:7. N'aka nke ozo, okwu Hibru bu chinnam adighi adi n'Abu Oma 109:2-3 , di ka mmadu puru iche site n'elu; ma di ka Young's Analytical Concordance to the Bible si kwuo, o putara n'oge ochie 3; "n'efu," 1; "n'efu" 1; "n'efu," 1; "n'efu," 15; kwuru megide onye edemede ahụ bu "ndi na-agughị akwukwo, site na mmetuta a turu anya ya, ma o bu ihe omume" - o doro anya na o bu megidere ihe o turu anya ya ma kwenye na o kwesiri ekwesị - o bughị site na okwu chinnam n'onwe ya no na akuku ahụ!)

Keach na-ekwukwa, si: "Lee ihe atu ndi ozo, Mkp 14:8, na 18:3, ma e jiri ya tanyere Job 6:4, Matt, 6:34. E debere okwu nke na-egosi obi ojoo maka mkpagbu n'ihu na okwu Hibru bu ra'ah putara ha abuo. Kor 2:6, na 14:20, Kol. 3:14, na 4:12, 1 Jon 4:18-20, na Ndi Ikpe 9:16, na Ilu 11:3, &c.

IKWU: Keach na-enye paragraf ndi a niile di ka ihe atu ndi ozo nke ebe Agba Ohuru nke Grik na-eji okwu eme ihe n'uzo o bughị na asusu Grik, ma n'ihu na okwu Hibru Agba Ochie nke na-anochite anya ya ozugbo ma o bu na-aputaghị ihè nwere nke ahụ di ka otu n'ime echiche ya - ya na ndi edemede Agba Ohuru ga-ewere eziokwu ahụ nke oma n'akuku nke ndi na-agu akwukwo ha ozugbo, ka o wee mee ihe o bula. Di ka ekwuru, ekwenyere m nke oma site na Keach. Ma a ga m ekwuputa na enweghi ike ihu njiko o bula di n'etiti akuku ochie na agba ohuru ndi e hotara n'elu di ka "ihe atu ndi ozo." N'anya m, ha di ka ihe onye dere Eklisiastis kwuru na 2:21

banyere oru ya; "M wee lekwasị anya n'oru niile aka m ruru, na ndogbu nke m dogburu onwe ya n'oru ime; ma, le, ihe nile bu ihe efu na ichuso ifufe; o dighikwa uru o bula di n'okpuru anyanwu" American Standard Version).

Ahijokwu abuo ikpeazu nke m, Otú o di, ekwesighi ikowa ya di ka nke putara na e nwere ike ghara ikowa akuku Akwukwo Nso ndi ahụ n'uzo na-ezighi ezi n'ihu na ejighi nke oma odiche di n'etiti ojiji di iche iche nke ufodu isi okwu. N'otu oge, e nwere m nti nke m anu ezi nwoke na onye nkwusa nwere ezi obi, ma n'aguchaghi akwukwo, jiri obi ike jiri Matiu 7:13-14 mee ihe di ka ihe odide na-egosi mkpa o di ime baptizim ime mmiri di ka ihe ga-eduga na nzoputa. N'ikpoba uche nke oma n'ezikwu ahụ bu na akuku ahụ na-agu "uzo di warara bu onu uzo ama, warara bukwa uzo, nke na-eduba na ndu," na mkpagide ahụ ka a na-asupe nke oma abughi "ezigbo," o ji onu gbakwunye na o buru na i guo ezigbo akwukwo okowa okwu, i ga-achoputa na "mkpakpa" putara mmiri di warara n'olu jikotara nnukwu mmiri abuo, na nke a na-eme ka o na-ezo aka na baptizim mmiri. Nke ahụ bu n'agbanyeghi na okwu ahụ bu "di warara" di n'edemede ahụ ka a na-esote ya di ka okwu okwu "warara," na enweghi ntuka o bula maka mmiri karija ka "warara" nwere. Ozokwa, ihe kpatara na a na-akpo mmiri di warara olu na-ejikota nnukwu mmiri abuo buru ibu bu "mkpakpa" bu na o di warara - karija n'ihu na o bu mmiri! O doro anya na ezigbo nwanne ji "strait" bu Catshresis.

Ma o dighi onye maara ihe niile, na ibu onye maara nke oma n'otu mpaghara abughi ihe na-ekwe nkwa iru eru n'ozo. Otu onye nkwusa meworo agadi gwara m n'otu oge banyere onye nkwusa ozo meworo agadi nke nwere nka na nka di ka onye na-agbachitere okwukwe n'ihe banyere ukpuru mbu, bu onye, n'ikwusa okwuchukwu banyere ntoghata nke Konilos, kwuru okwu n'uzo doro anya na mmalite ya banyere ihe o ga-aburiri na o bu nnukwu onye na-agu egwu—"ochiagha ndi agha a na-akpo igwe ndi Itali" (Oru 10:1)! Ma okwu ahụ bu "band" na nsughari ahụ na-ezo aka n'otu ndi agha (speira, otu igwe), o bughu nke ndi na-egwu egwu, ma e gosiri ya n'akuku akuku nke American Standard Version ma tinye ya n'ihe odide nke nsughari ndi e mesiri—ma o bu "Regiment," di ka o di na New King James Version. Yabu, Caachresis ozo.

Ma Catachresis di nnoo njo karija nke o bula n'ime ihe ndi a di n'elu, bu nke nwere akuku ha na-atu ochi ma buru ndi na-akpachapu anya na mpaghara, na-etinye aka na esemokwu Kraist nke akuko ihe mere eme nke nari afu mbu nke Ndi Kraist nke kpasuru na obuna kewaa uwa n'uwa nile, na-eme ka eze ukwu Rom Constantine kpo ogbako ecumenical nke mbu na Nicea di n'Eshia Minor, na AD 321, na n'ihu na obuna akuku nke ntughari uche nke Chineke na-eme ka anyi na-atughari uche n'ime ubochi nke Kraist. monogenes A ga-akowa Okpara ya na ntughari di ka "Okpara a muru naani ya" ma o bu "okpara naani ya," na obunadi Aizik ka a na-akpo "okpara a muru naani ya" nke Abraham na Ndi Hibru 11:17 nke King James Version nke 1611 wee debe ya na English Revised Version nke 1881 na American Standard Version nke 1901 "n'agbanyeghi na o nweghi nwa ya ozo" Abraham. nwa-ndikom Ishmael nke Hega, na isi nke Katura. Nke ahụ na-egosi na e nwere akuku nke okwu Grik monogenes nke o dighi nke o bula n'ime ihe ndi a di n'elu na-ebu, nke bu "naani otu udi," na nke ma Jizos ma Aizik bu. A na-ejikwa ya naani nwa nwoke ma o bu onye ikwu nke udi nne ma o bu nna ya. Hugo McCord's New Testament Translation (1988), n'ikwenye nke ahụ, sugharja ya nke oma banyere Kraist na Aizik di ka "iche," nke o bula bu nani ihe atụ nke udi ya.

(Clement nke Rome, ide nke Phonix na-eme, a na-akpo ya na nnonu Monogenes, na-eche na arndt na Gingrich, Greek Lexicon nke New Akwukwo Nso; nwekwara 1 Clement 25: 2).

f. Hyperbole. Okwu a sitere na okwu Grik huper, n'elu, n'elu, gafee, na bole, site na bole, tufuo. Webster na-ekwu, si: "Otu okwu nke okwu ahụ bu ikwubiga okwu okè nke ihe e zubere ka e nye ya, nke ma o bu nke a na-anochi anya ihe di ukwu ma o bu di ntakiri, ka mma ma o bu njo, karija ka ha di n'ezie; nkwuputa nke na-emebiga ihe okè site na aguu ma o bu okè mkpali."

Dungan na-ekwu, si: "O dighi mkpa ka e nwee iwu maka nkowa nke okwu ikwu okwu, ma e wezuga iburu n'uche nzube nke onye dere ya, asusu ahụ ga-akowakwa onwe ya. ghotu ha."

Ihe atụ ole na ole: (a) Ndi nledo iri nke Mozis zipuru ka ha kirie Ala Nkwa ahụ na-akpo, si: "Obodo nile di ukwu, e wusikwara ya ike ruo eluigwe" (Deuteronomi 1:28); N'aka ozo, nke ndi bi na ha, "we di kwa n'anya

ayi dika ogugu. Ayi onwe-ayi di-kwa-ra n'anya-ha" (Onu Ogugu 13:33). (b) "Chineke nyere Solomon amamihe na nghota nke ukwu, na obi sara mbara, di ka aja di n'uso oké osimiri." (1 Ndi Eze 5:29). (c) Pol onyeozu na-ekwu, si: "M, bu onye di ntakiri kariya onye kasi nta n'ime ndi nsọ nile, ka e nyere amara a" (Ndi Efesos 3:8). (d) Jon na-edekwa: "E nwekwara otutu ihe ndi ozo Jizos mere, ndi o buru na e dee ha n'otu n'otu, echere m na obuna uwa n'onwe ya agaghị agụ akwukwo ndi a ga-edede." (Jon 21:21).

g. Amuma. Okwu a sitere na Greek allos, ozo, na agoreuo, ikwu okwu, "ya mere putara ikwu ihe ozo kariya ihe asusu ahu putara n'ezie, ihe Philo, onye isi n'oge gara aga n'iji ihe omuma atu, na-akpo echiche ime mmuo miri emi." (AT Robertson, Word Pictures in the New Testament, n'ihe banyere ilu Pol banyere ndi inyom abuo ahu [Sera na Hega] na Ndi Galeshia 4:21-31).

(Di ka akwukwo akuko The New Columbia Encyclopedia, 1975 si kwuo, Philo a muru n'ihe di ka 20 BC wee nwuo n'ihe di ka AD 50. Onye oka ihe omuma Juu a ma ama na onye omimi nke Aleksandria, Egypt, o nwere mmetuta di ukwu n'echiche ndi Juu na nke Ndi Kraist, karisia n'etiti ndi oka mmuta okpukpe Alexandria Clement (nke a muru n'ihe di ka AD 150 AD) na Origin (nke a muru n'okpukpe nke mbu ya na 11 AD). Nka ihe omuma, na-atu anya imasi uwa nka ihe omuma ndi Gris n'uzo di otu a, o malitere usoro ihe atu nke ikowa akuku Akwukwo Nso, bu nke nyere ya aka ichota otutu ozizi nke nka ihe omuma Gris na Pentateuch.)

Pol, n'ikwu okwu site n'ike mmuo nsọ Chineke, o bughikwa n'okpuru nduzi nke Philo, ekwughị ihe o na-ako bu na e deburu ya di ka ihe atu, ma, n'uzo nkiti, di ka ihe odide Grik si kwuo, o bu "a na-ekwu okwu," ya bu, n'onwe ya— (a) na-eme umu nwanyi abuo ahu, ohu nwanyi (Hagar, o kwuru n'aha) na nwanyi nweere onwe ya (Sara), onye o nweghi aha abuo maka Abraham. Ochie sitere na Sainai nke di n'Arabia, na Oheru site na Jerusalem nke si n'elu na nweere onwe ya: (b) ime ka umu ha ndi ikom na-anochi anya "umu" nke ogbugba ndu di iche iche: (1) Ndi Kraist, ndi nweere onwe ha n'okpuru Kraist, na (2) Izrel nke uwa, no n'agbu n'okpuru iwu Mozis; na (c) akwukwo nsọ na-asi, "Chupu ohu nwanyi ahu na nwa ya nwoke;

Ntule Dungan banyere ihe atu ruru ihe foro nke nta ka o buru peeji 12, na-ebu uzo akowa nkowa wee nye otutu ihe atu di mkpa: (a) Osiso vain e si n'Ijpt puta (Abu Oma 80:8-16); (b) Ibu onu na-ekwesighi ekwesị di ka ememe nkiti (Matiu 9:14-17); (c) Iyikwasị ihe agha nile nke Chineke (Ndi Efesos 6:11-18); (d) Osiso olive oma na nke ohia (Ndi Rom 11:15-24) - nke ikpezu a na-enye

nlebara anya puru iche n'elu peeji ato n'ihina o nyeworo ndi na-akowa nkowa nsogbu kariya ihe o bu la ozo di na Bible, na-eji "otutu ihe tnye n'ime ya kariya ka Pol chetuworo"; (e) Ogbugba ndu abuo ahu (2 Ndi Korint 3: 6-16) - nyekwara nlebara anya puru iche n'ihe kariri ibe ato, n'ihina na n'akuku osisi oliv n'ihe gbasara ike nkowa, na inwe otutu ihe ahu n'uche, nke mere na Dungan na-eme ufodu recapitulating maka ntunyere. O na-akpo ndi ikpezu abuo "okpukpu abuo" - udi a nwere ahiri abuo nke echiche, otu na-etinye n'elu nke ozo, na-eme ka ha na-esikwu ike nsughari n'ihina ha nwere okpukpu abuo kariya n'ime onwe ha n'ihina uche nke onye ntughari okwu na-emeso, wee chota nzube nke ntunyere - ma e wezuga na n'ihe atu nke Pol na-ahapu anyi n'ime ihe o choro imezu site na ha, na anyi kwesiri ikpachara anya ka ha ghara itinye ihe ndi ozo.

Robertson, bu onye e hotara na mmalite maka nkowa, na-ekwu na Pol makwara ilu di ka usoro nkowa nkowa nke ndi rabai (ma nke na-adighi adi mgbe nile n'uzo na-ezighi ezi, Rabbi Akiba, di ka ihe atu, na-achota echiche di omimi n'ime nko o bu la na mgbago nke mkpuru akwukwo Hibru)—na Pol ji nka mee ihe n'ihe omuma ya nke ihe atu n'ihe banyere umu nwanyi abuo ahu no na Galatia 1-31.

N'aka nke ozo, Robertson na-ekwu, si: "Ndi nkwsa bu Ndi Kraist no n'Aleksandria na mmalite dara n'uzo ihe atu nke Philo ma buru ya gabigara oké n'ihe banyere nghota doro anya nke akuko ahu [nke Pol na-emebeghi]. Udi nkwsa ahu na-atu n'anya nogidere na-adi ndu ma buru ndi a na-apughị ikwsa ozi oma nke oma. Biko, hu na Pol na-ekwu n'ebe a na o na-eji ihe atu eme ihe, o bughị ihe Pol mere ka o bu na o bu na o bughị ihe o bu na o bu na o bu na o bu ihe e buru n'uche ka e mee bu ka o bu ihe e buru n'uche ka e mee bu ka o bu ihe e buru n'igu ihe o bu ka e ji agụ ihe o bu. O [nani] na-akowa isi okwu ya."

h. Ilu. Okwu a sitere na ilu Latin, site na pro, tupu, na verbu,, okwu – ya mere, na etymologically, nkebi ahiriokwu gbaokwara n'ime okwu, ma o bu udi ya kacha nta, ebe "ilu" (nke a ga-atule) na-abukari okwu di ogologo ogologo, ya mere ya na "ihe atu" (a tulerere ya ozugbo n'elu).

Nkwa nke mbu Webster maka "ilu" bu nke a: "Okwu miri emi ma o bu onu okwu; ahiriokwu amamihe; mgbe mgbe, n'iji Akwukwo Nso mee ihe, ihe mgbagwoju anya; ilu; eziokwu na-adaba n'ezoghi onu. Chiefly Bib[lical]. Ugbu a i na-ekwu hoo haa, o dighikwa ilu. Jon 16:29."

Ma n'iji Agba Ochie mee ihe ugoro ugoro, a na-ejikwa ya mee ihe n'uzo na-egosi iju-anya, nleli, na ikwa emo, o bu ezie na usoro okwu okwu ahu aputaghi, di ka na Deuteronomi 28:37: "I ga-aghokwa ihe itu n'anya, ilu, na ihe atu, n'etiti ndi nile ebe Jehova ga-eduru gi puo" American Standard Version; "I ga-aghokwa mba niile ihe na-atu egwu na ihe ikwa emo na ihe ikwa emo, ebe Jehova ga-achupu gi." (New International Version). (Leekwa akuku akwukwo nso niile edeputara n'okpuru.)

N'ime ma ochie na agba oheru o putara ihe na-erughi ugoro 29, di ka nsughari nke dikaria ala anu okwu Hibru na Greek, di ka ndi a:

Hib. chida, okwu mara mma, ihe zoro ezo (Habakuk 2:6); Hib. Mashal. Di ka aha, okwu ochichi, ilu, ihe atu (Deuteronomi 28:37); 1 Samuel 10:12; 24:13; 1 Ndi Eze 4:32; 9:17; 2 Ihe E Mere 7:10; Abu Oma 69:11; Ilu 1:1-6; 25:1*; Eklisiastis 12:9; Aisaja 14:4; Jeremaja 24:9; Ezikiel 12:22,23; 14:8; 18:2,3; na di ka ngwaa, nomba 7 iji mee ihe di ka ngwaa, simili 2; 12:23; 16:44; Ilu, ntunyere, ihe atu, Luk 4:23;

* Akwukwo Ilu bu ihe atu nke nkwa mbu Webster kwara ilu "n'uzo Akwukwo Nso," di ka e hotara n'elu na mmalite.

** Dungan doro uche gaa na Matiu 24:32 okwu ahu bu "ilu" bu n'ezie "ilu" n'uzo anyi si ekwu okwu, di ka a sughari ya n'elu na Luk 4:23, nke anyi ga-ahukwa n'okpuru "ilu".

i. Enigma. Okwu a sitere na Greek ailigma, n'uzo nkiti ilu, mgbe ahu ihe oyiya na-enweghi isi. (Arndt & Gingrich, Greek-English Lexicon of the New Testament).

N'ime Testament Ochie, "ilu" sughari okwu Hibru bu chida ugoro itoolu: na Ndi Ikpe 14:12,13,14,15,16,17,18,19; na n'Ezikiel 17:2, bu ebe e jikwa ya mee ihe di ka okwu okwu "ilu".

Di ka

e asu A
nwa nwa nwa ` ` m ` a n'oge ochie. 1:6) Ihe niile sitere na Hib.

N'ime Testament Oheru o putara nani otu ugoro, na 1 Ndi Korint 11:12, "ugbu a, anyi na-ahu site n'otu iko gbara ochichiri ['en ainiymati'] ma mgbe ahu, anyi na-ahu ihu na ihu" – na-emekorita ihe di iche tupu na mgbe e mesiri mkpughe nke Ndi Kraist n'ozuzu ya e nyewo ya— tupu na mgbe "okwukwe ahu gasiri... e nyefere ndi nso otu ugoro" (Jud 3), na edekwara ya akwukwo maka nchekwa zuru oke na omumu ihe niile. 3:16-17) – mgbe onyinye nke Akwukwo Nso "kwusiworo," ma o bu "wepusia ya" (1 Ndi Korint 13:8-19) – mgbe onodu nke nwata nke nzuko-nso gwusiri ma burukwa okenye (v.11).

Keach kwubiri na o bughu ilu ma o bu ihe atu o bu bu ihe mgbagwoju anya, kama na ihe mgbagwoju anya o bu bu ilu ma o bu ihe atu. Dungan anaghi echegbu onwe ya iwere "inigma" di ka okwu okwu di iche.

j. Onogwu. Okwu ahu bu "nomba" sitere n'ihe atu Latin, di ka a mutaworiri (lee peeji nke 3 n'elu) na n'oge mbu kariya ugbu a, a kpochiri nani n'amara n'inu okwu, n'asusu nke na-eme ka ihe icho mma ma o bu ima mma n'ikwu okwu n'agbanweghi echiche nke okwu ndi e ji aru oru. O na-emetuta ma okwu na ahiriokwu.

Ma mgbe ọ na-emetuta okwu, ọ na-abukari n'okwu ndi di n'ime ahiriokwu, dika Opupu 34: 6, "Jehova, Jehova, Chineke nke nwere obi ebere na onye amara," wdg, ma ọ bu na Aisaia 6: 3 " Nso, nso, nso ka Jehova bu Chineke nke usuu ndi agha." Keach na-ehotakwa amaokwu ndi a di ka ihe atụ nke usoro yiri nke ahụ, ya bu, "mgbe otu okwu ma ọ bu ụda na-aga n'ihu ma ọ bu na-emeghachi ya na ahiriokwu na-esote" (nke na-adighi agwu agwu, Keach na-amata odjiche asaa ozo, ọ bu ezie na ọ bughị ihe niile a na-ekwu na-aputa ihè di ka nke mbu). Akuku Akwukwo Nso ndi ozo bu Jeremaya 22:29; Ezikiel 21:27; Matiu 23:37; Luk 28:10; 23:21; Oru 9:4; Mkpughe 18:2 2 Samuel 18:33; Aizaya 28:10; Hosea 2:21-23; Ezikiel 34:17 .

(N'izo aka n' Aisaia 6:3, bu nke e hotara n'elu, Keach na-ekwu okwu na m aghaghị igbagha n'ezie, mgbe ọ na-ekwu na "nkwughachi ugboro ato a na-egosi ihe omimi nke Ato n'Ime Otu." (p. 200) O buru na akuku Akwukwo Nso ahụ di n'Opupu 34:6, bu nke Chineke kwuru, bu nke nwere nani ikwughachi ugboro abuo, ọ putara na n'oge ahụ, e nwere ndi otu abuo n'ime Mmuo Nso? Udi nhazi nke ato nke Keach, nke ọ kporo "n'ogwugwu," ma ọ bu na-arigo site na nzokwu, o nwere ihe ndi a: "Jon 1:1, 'Na mmalite ka okwu ahụ di, okwu ahụ na Chineke dikwa, Chineke bukwa okwu ahụ' - okwu a, di na mmalite na Chineke." Okwu ahụ bu okwu ahụ, Okwu ahụ na Chineke dikwa, Okwu ahụ burukwa Chineke" [na-ekwusi ike iji mee ka ngusi akwukwo ma ọ bu aga n'ihu nke echiche puta ihè kari] – Okwu ahụ di, na Chineke dirikwara, burukwa Chineke—ihe a nile "na mmalite," nke mere na Ato n'Ime Otu adiwo site na mmalite.)

Na mgbakwunye na "nkwughachi" nke okwu n'ime ahiriokwu, Keach na-agbakwunye ihe ise ozo, nke mbu bu "paranomasia," nke Webster na-ekwu na nkwuputa okwu: "Egwuregwu na okwu ndi e ji otu okwu ahụ mee ihe n'echiche di iche iche ma ọ bu okwu ndi yiri ya na uda na-edobe na mmegide ka e wee nye ike na-emegide onwe; iku okpo, pun." Ufodu n'ime ndi ahụ putara ihè kari n' Akwukwo Nso, ndi e hotara ma ọ bu ndi Keach hotara di ka ihe atụ bu: Opupu 32:18 , "O wee si na ọ bughị olu ndi na-eti mkpu maka inwe ike, ọ bughikwa olu ndi na-eti mkpu ka e merie ha: kama mkpotu nke ndi na-abu abu ka m na-anu"; Isaiah 5: 7, "O lere anya ikpe, ma, le, mmegbu; maka ezi omume, ma, le, mkpu; Matiu 16:18. "Ma a si m gi, na i bu Pita [petros, nwoke na nwanyi, nkume, a iberibe nkume], na n'elu nkume a [petra, nwanyi, nwoke, nkume, ma akwa nkume nkume ma ọ bu a n'obere nkume] Ough na m ga-eje ije n'ogbakwo m, 1 Ndi Korint 1. anu ahụ, ma anyi adighi agha di ka anu ahụ si di"; 2 Ndi Korint 6:9, "Di ka a na-amaghị ma buru ndi a ma ama.

Ihe mgbakwunye nke abuo na nkwughari okwu n'ime ahiriokwu nke Keach na-eme bu antanaclais, okwu Grik nke, mgbe ejiri ya na nkwuputa okwu, Webster kwara dika: a. Nkwughari okwu n'uzo megidere ma ọ bu di iche (Muta ufodu nka, ka i wee diri ndu na-enweghi nka). b. Ikwughachi okwu ma ọ bu akpaokwu gara aga na imaliteghachi eri nke okwu ahụ.)"

Ihe atụ ole na ole nke ndi mbu Keach zoro aka na ya bu: 1 Samuel 1:24, "na nwatakiri ahụ di obere (King James Version), ebe e ji otu okwu Hibru ahụ, naar , mee ihe maka ma "nwa" na "nwatakiri," nke mere na Keach na-anochi anya ihe odide Hibru di ka isi, "na nwa nwoke ahụ bu nwa nwoke," kama iji okwu ahụ bu "nwatakiri" n'uzo abuo di iche iche - udi ahụ, nke ato, na nke ato n'ime oge ochie nke Eze James na nke ato n'ime oge ochie nke 3 nke Akwukwo Nso. nsughari a sughariri ibu "nwa oheru" (otu ugboro), "nwoke" (otu ugboro), "nwa" (ugboro 51), "nwa okorobia" (32), "ohu" (54). Matiu 8:22, "Soronu m; ka ndi nwuru anwu liekwa ndi nwuru anwu" – ndi nwuru anwu ime mmuo lie ndi nwuru anwu anu ahụ; Jon 1:10 . "O bu ya mere uwa, uwa amataghikwa ya" – "uwa" mbu nke putara eluigwe na ala; nke ikpe-azu, otutu ndi na-ekweghi ekwe n'ime ya; Ndi Rom 9:6, Ha abughi ndi Izrel niile bu ndi Izrel."—ya bu, ọ bughị ha niile bu Izrel n'uzo ime mmuo, ndi si n'Izrel di ka anu ahụ si di.

Klas ato ndi ozo Keach na-akpo:

(a) "Ogugu nke ahiriokwu di na Logism," nke o si akowa ihe a na-ekwu na mkparita uka, ma ọ bu na-agwa ndi ozo di ka a ga-asị na ọ bu nchekwa.

(b) "Ajuju, "iji ajuju eme ihe, (1) site n'igosi ihe ezi uche di na ya (nke bu ezie ma ọ bu e chere) na igbawa ya (Jon 3:4; 6:52); (2) site n'itunanya na/ma ọ bu inwe mmasi n'ebe ọ no (Jenesis 17:17; Matiu 21:20); (3) site

n'ikwu (1 Ndi Kōrint 9:1; 12:20-30; Ndi Hibru 2:14; Job 11:7, bụ nke m kporo n'ime Dungan); (4) site n'igosi otu isiokwu, bụ nke ihe kwusiri ike ma o bu buru amuma banyere ya (Ezikiel 8:6; Matiu 11:7-9); (5) site n'ime ka e nwee obi abuo (Jenesis 18:12; Ndi Rom 10:6-7); (6) site n'uzo nke mbuli elu na nkwuwa okwu (Abu Oma 31:19; 8:4); na site na itoolu ozo.

(c) "Onodu nke ahiriokwu na mkparita uka." Kedu Keach deputara di ka ise na onuogu, na-egosiputa (1) obi abuo ma o bu ntule; (2) nzikorita ozi; (3) na-atu anya ma o bu na-ezere ma o bu zaa mkpesa; (4) inyefe oru nke onye ozo ka o buru eziokwu mana ekwekoghi n'omume ya, ma o bu n'uzo na-eju anya inye ma o bu kwe ka ihe onu mee ihe mgbe o machibidoro ya; (5) inakwere okwu ma o bu nkwaputa nkwenye ziri ezi, ma o baghi uru ma o bu uru ibu onye na-eme ya, dika, "I kwere na e nwere otu Chineke, i na-eme nke oma; ndi mmuo ojojo na-ekwere na-amakwa jijiji" (Jemes 2:19).

(Ngwusi nke KEACH na-akpo "Udi," ya na ihe atu nke okwu ya di n'okpuru nche anwu nke "atumatu."

k. Atumatu. Ejila okwu a, nke sitere na Schema Greek, di iche na Figures, nke sitere na Latin Futura, mgbe i na-eji ha di ka okwu nche anwu iji kpuchie na imata odiche di n'udi abuo nke asusu ihe atu. N'okwu niile e kwuru n'elu a no n'okpuru udi nke "Ogugu," ma buru naani n'iji okwu n'ime ahiriokwu, ebe ugbo a, ntuka ga-abu na nhazi nke ahiriokwu n'onwe ha.

A ga-amata n'elu na n'okpuru isiokwu nke "onuogu" e nwere isiokwu di n'okpuru "Ogugu nke Okwu," nke nagunye isiokwu ndi di n'okpuru "Ogugu nke ahiriokwu na Logism" na "Ogugu okwu na Dialogism." Ebe o bu na "dialogism" doro anya na-ezo aka na mkparita uka ma o bu nkwarita okwu n'akuku nke mmadu abuo ma o bu kariya, ma o bu nke nkiti ma o bu nke nkiti, "Figures of a Sentence in Logism" ga-ezo aka na nkwarita okwu nke otu onye naani ("Monology") - o bu ezie na enweghi m akwukwo okowa okwu nke na-enye okwu ahụ bu "Logism." Mana odiche ahụ anaghi emetuta ma obughi n'ime ahiriokwu n'onwe ha na ngalaba "Atumatu".

Okwu ikpezụ ya sitere na schema Grik, plural schemata, bu nke e webata na ya na peeji nke 2 na nke 3. N'ebe ahụ, anyi mutara na ihe ndi Gris kporo Schema, ndi Latin na-akpo Futura. Mana Webster na-ekwu maka okwu bekee Scheme, na o sitere na schema Latin, ihe nkwaputa okwu, udi, onu ogugu, uzo, site na schema Greek, form, ndeputa atumatu (nke putara na ndi Latin nakweere okwu ahu n'akuku futura ha). Na a nakweere ya na bekee di ka o di na Latin, di ka schema, nke Webster kwara di ka "Atumatu, atumatu, ndeputa, ma o bu eserese; kpomkwem[kpo oku]. N'echiche, a syllogistic Figure." (Webster na-ekwukwa na n'okwu nkwuwa okwu, a na-eji ya mee ihe di ka "ihe atu nke okwu," ma "na-abaghi uru" - ejighi ya ugbo a na Bekee.)

Isiokwu nke "Gburugburu" (atumatu ime na nhazi nke ahiriokwu) nwere ihe foro nke nta ka o buru ibe iri na akwukwo Keach. Ya mere, naani ihe anyi nwere ike ime bu ideputa isiokwu ndi di n'okpuru ya: I. Atumatu eweputara na ihe kpatara ya; II. Atumatu eweputara na Adjuncts na onodu; III. Atumatu eweputara site na Disparates ma o bu ihe di iche iche; IV. Atumatu eweputara site na Mgbochi, ma o bu ihe megidere; V. Atumatu eweputara na Comparates; VI. Atumatu eweputara na Ngalaba; VII. Atumatu eweputara na nkowa; VIII. Atumatu eweputara site na akaebe (nwere ibe ise zuru ezu). Otu ihe atu nke ikpezụ: "Taitos 1:12, 'Ndi Krita na-abu ndi ugha mgbe nile, ajo anu ohia, afo ndi na-adighi ngwa,' amaokwu 13, 'Ama a bu eziokwu.'" Keach na-ekwu banyere nke a, si: "E nwere Oxymoron kasi mma, n'okwu Pol ndi a; ndi Krita na-abu ndi ugha mgbe nile; ma onye na-ekwu na nke a bu onye Kritan; n'ihia ya, Pol na-ekwu na o bu onye ugha; O bu eziokwu: ma eleghị anya o na-akpo ya onye amuma. Ya g a onye-amuma.

O di m ka "Parallelism" bu ihe atu putara ihè ma di oke mkpa nke atumatu ime na nhazi nke ahiriokwu, n'agbanyeghi na o di iche na nke di n'elu. Ma o buru na Keach gunyere ya ebe o bula m na-achọ ya n'efu. Okwu a sitere na Grik parallelismos, site na para, n'akuku, na allelo, nke o bula. Di ka ihe atu nke okwu o bu idobe n'akuku ibe abuo ma o bu kariya ahiri nwere otu ihe ma o bu yiri mbubata, ma o bu ihe ozo megidere ibubata, na e ji mara karijsia nke uri Hibru, di n'uba na Abu Oma na n'akwukwo Ilu, ma o bughi nani na ha. Lee Opupu 15:1-18,21; 1 Samuel 18:7; Ndi Ikpe 5:1-31; Luk 1:41-55; wdg.

Dungan na-eme nhazi okwa ndi a: (1) "Ntughari anya" - mgbe ahiri nwere otu echiche, ma o bu ihe foro nke nta ka o buru otu; (2) "Antithetic Parallelism" - nke e mere ahiri ma o bu ahiriokwu megide ibe ya; (3) "Synthetic Parallelism" - ebe okwu na ahiriokwu anaghi aza ibe ha, ma na-agba oso n'otu n'otu maka ike di ukwu, ma nwediri ike igba oso n'otutu ahiri n'udi nchikota, ma n'otutu mgbago elu. (Lee Abu Oma 9:1-6 maka ihe atu nrigo nrigo, na ozo na vs.7-11; kwa Ilu 9:13-17 maka otutu mgbada).

1. Udi. Okwu a bu "udi" sitere na typos nke Grik, akara nke igbu, echiche, udi agwa. Na okwu mmeko bu antityous, ma o bu ihe ochie, kwekoru n'uzo ufodu n'udi - udi bu nke mbu, na ihe ochie bu akwukwo n'echiche anyi na-atule.

Dungan na-enye ihe atu a di mfe: "Anyi na-ekwu na anyi ahula ukwu inyinya na uru, mgbe anyi huru nani mmetuta nke ukwu ya, nke ga-abu udi. Ma mgbe anyi na-ewere track nke ukwu maka ukwu, anyi nwere nnoo ihe megidere nke ukwu. Ya mere, o buru na mmadu ga-aku ya okpo n'ime a bol nke putty, o bu ezie na o ga-ahapu ebe ahu, o bughu aka ya, ma o bughu n'ozuzu ya na-echeta na nke a udi nke a Bible. ga-aru oru na nkowa nke udi."

Mgbe ahu, o na-eme nleba anya n'ihu ndi a, nke anyi na-enye n'udi condensed:

(a) Anyi ekwesighi itu anya na udi na ihe mgbochi ahu ga-abu otu, nke ga-abu njirimara, o bughu udi na udi. Yabu na ha agaghi abu otu n'akuku o bula, mana n'otu n'otu ma o bu nke. (b) Ichota ebumnobi nke udi enyere, ngwa ya na antitype ga-adikari mfe. (c) O ghaghi ibu amuma ihe, n'ihu na o buru na o bu ihe nnochianya nke eziokwu ma o bu oru di ugbo a, o bu akara (nke a ka ga-atule), o bughu udi. (d) O ga-aburiri na o ga-eme naani ihe na-anochi anya ihe n'odinihu, yabu mee di ka ihe atu, kama o ga-aburiri na e bu n'obi nochite anya echiche ahu ma o bu eziokwu ahu mgbe e nyere ya. N'ihu ya, o ga-aburiri ochie na imewe di ka ihe atu ya. (e) Ekwesiri ime akuku Akwukwo Nso ka o kowaa udi di ka o kwere mee, na nkowa ha anyi ga-enwe afo ojuju. (f) N'agbanyeghi nke ahu, enwere ike inwe ihe atu ndi egosighi di ka udi na Akwukwo Nso, ndi di nso ka ha buru udi na ihe atu, ma e bu n'obi kee ya ma o bu na obughi ya, ma nwee ike ije ozi nke oma di ka ihe atu. (g) Di ka o di na nkowa nke akara (a ka ga-atule), myirita di n'etiti udi na antitype, ga-eduga n'otutu onodu na ezi ihe o putara. (h) Ihe o bula, ka o buru udi, ga-aburiri onye di adi, ihe, ihe omume, ma o bu ulo oru (o bughu eziokwu nke akara). (i) Ihe mgbochi na-adi elu mgbe niile kariya udi na o dikaria ala akuku ufodu, ozo o gaghi enwe ihe kpatara ya na udi - nke a na-ahu anya mgbe niile n'oge a na-enye ya, n'ihu na o bu ihe onwunwe; mana ihe nleghari anya ahu nwere echiche di nso ma o bu mmuo. Na mgbe ufodu enwere ike inwe ihe kariya otu ihe atu, ma o bu mmezu, ihe atu nke mbu bukwa ihe atu maka ihe atu nke abuo (di ka o di n'ihe banyere Moses, Joshua, na Kraist (mmezu nke ma usoro ahu) - nke a na-atu anya Dungan n'ihu). (j) Mgbe ufodu, a na-eji asusu ihe atu eme ihe n'inye ihe omume a na-ahukari, ma ekwesiri ka e mesoo ya dika o ga-adi n'onodu o bula ozo. (k) Iwu maka ikowa akara (a ka ga-enye) na-emetutakwa udi, ebe ha nwere otutu ihe jikoro. Na ka udi ahu ghoro amuma, a ga-enyochakwa akuko ihe mere eme nke oma, ka anyi wee nwee ike nweta eziokwu niile n'akuku abuo ahu.

N'ikpeazu, Dungan na-eweputa "Udi udi di iche iche," gbasara isi mmalite nke esitere ha, dika ndi a:

(1.) Ndi nkiti. – (a) Udi Kraist: Adam (Ndi Rom 5:12-19; 1 Ndi Korint 15:22,45); Moses (Oru 3:22-24; Deuteronomi 18:15-19); Joshua (lee Ndi Hibru 4:8-9, na eziokwu ahu Joshua bu onye nochiri anya Mozis ozugbo (Onu Ogugu 27:18-20; Deuteronomi 1:37-38; 31:1-3,22-23; 34:9 Joshua 1:1-7; Deut.34:8-9); Melkisedek (Ndi Hibru 10:10; Ndi Hibru 5:6; Ndi Hibru 5:5-10 ; cf. Jenesis 14:18-20; Abu Oma 110:4); 6:12-13; Sairos, eze Peshia (Aisaja 44:28; 45:1-4) (b) Udi nke Judas: Ahitofel (Oru 1:16-20; Abu Oma 109:1; cf. 2 Samuel 15:30-34; 17:23; Abu Oma 41:2-5, nke Ilaija). (Aisaja 40:3-4; Malakai 3:1; 4:5-6; Matiu 3:1-3; 11:14; 17:10-12; Luk 1:17).

(2.) Ihe ndi a na-ahukari. – (a) Agwo n'ime ozara (Onu Ogugu 21:9), udi nke Kraist e weliri elu n'elu obe (Jon 3:14). (b) Umu-aturu ndi e gburu site na nto-ala nke uwa (Jenesis 4:4, wdg, wdg) Udi nke Kraist; "Nwa-aturu Chineke nke nebupu nmehie nke uwa" (Jn 1:29; Hibru 10:3).

(3.) Ụlọ ọrụ ahụkarị. – (a) Ụbọchị izu ike, ihe atụ nke izu ike nke Ndi Kraịst n’ime Kraịst (Matiu 11:28-29), karịsịa ezumike ebighị ebi n’eluigwe (Ndi Hibru 10:1-4); (b) Nwa aturu Ememme Ngabiga (Ọpupu 12), ihe atụ nke Kraịst, “Ngabiga anyi” (1 Ndi Korint 5:7); (c) Afọ Jubili, afọ nke mgbaputa di ukwu site n’ugwo na ibu ohu (Levitikos 25) bu udi ọrụ nke onye nzoputa (Luk 4:16-21); (d) Ụloikwu ahụ na ozi ya na emume ya nile, udi nke nzuko-nsọ na ọrụ ya na ngozi ya n’uwa na n’ikeazu n’eluigwe (Ndi Hibru 8:8–10, 12:18–29).

(4.) Ụlọ ọrụ ndi a na-ahukari. – (a) nke onye-amuma, inye ndi nwoke ndi ozo ihe omuma nke Chineke; (b) Nke onye nchujaja, ichuru Chineke aja maka iwepu mmehie mmadu; na (c) nke Eze, igosiputa ochichi na nchekwa nke Chineke nyere ndi o na-achi. Na ochichi Chineke nke Izrel oge ochie, onye nke o bula n’ime ndi a biara n’okwa ya site n’ibu nke mbu Chineke tere—n’asusu Hibru, Mesaja: n’asusu Grik, Kraịst; na Bekee tere mmanu. Ihe niile e kwuru n’elu bu udi nke Jizos Kraịst, onye na-ejikota ọrụ ndi a niile n’ime onwe ya, ma buru "Kraịst" ahụ nke oma; na umu amaala nke alaeze ya bu "Ndi Kraịst." Kraịst bu nnukwu onye isi nchujaja anyi, ma n’okpuru ya, anyi nile bu ndi nchu-aja (1 Pita 2:5; Mkpughe 1:6; 5:10; 20:6), ma mee ka anyi niile na-abiaru Chineke nso site n’aka ya (lee Jon 16:23-24,27)* {n’ogwugwu akwukwo a}.

Anyi na-ahapu (5.) Omume nkiti; (6.) Ihe omume a na-ahukari; na (7.) Ebe a na-ahukari, maka enweghi oge na ohere. Achikotala ihe ndi e kwuru n’elu ma gbanwee ya n’uzo ozo. A ga-enwerikwa iseputa udi okwu ndi foduru.

m. Akara. Okwu a sitere na Greek sumbolon, site na anyanwu, with and ballein, tufuo, tufuo na, ma o bu tuba onu. Dungan na-ehota nkowa sitere na Webster di ka ihe na-agwu ike ihe o putara: di ka ibu "ihe iriba ama nke ihe nnochianya nke ihe omume ma o bu ogugu isi, site na ihe oyiyi ma o bu ihe onwunwe nke ihe okike; ihe nnochianya, ihe nnochianya; di ka odum bu ihe nnochianya nke obi ike; nwa aturu bu ihe nnochianya nke idi nwayoo ma o bu ndidi." Dungan na-akowa na, ebe "udi" na-anochi anya ihe ka na-adi, "akara" nwere ike inochite anya onodu ndi di n’oge ahụ, ma o bu o nwere ike imetuta ihe ga-eme n’odinihu wee si otu ahụ ghoo amuma ihe odide.

Dungan na-ekewa ihe nnochianya di ka (1) Oru ebube, di ka osisi na-ere oku nke Mozis huru na Horeb nke na-adighi erichapu, bu nke mere ka ihe di ebube na ebube Chineke nke Abraham, Aizik, na Jekob puta ihe tupu e nye ya ọrụ maka ọrụ ya di oké mkpa tupu o duputa Izrel site n’Ijpt ruo Kenan (Ọpupu 3:2); (2) Ihe onwunwe, di ka achicha na mkpuru nke osisi vain n’ime nri anyasi nke Onyenwe anyi bu ihe nnochianya nke ahụ na obara nke Kraịst (Matiu 26:26-28); (3) Ohu, di ka ohu Pita onyeozu n’elu ulo di na Jopa iji kwadebe ya maka iga Sesaria ikwusa ozi oma nye ndi Jentail na nke mbu ya (Oru 10). Akuku ka ukwu nke akwukwo Mkpughe bukwa nkowa nke ihe nnochianya ndi Jon onyeozu huru mgbe a chupuru n’Agwaetiti Patmos.

n. Ilu. Okwu di n’otu si na Greek para, n’akuku na ballein, ituba; n’ihi ya, idobe n’akuku ma o bu onu, ntunyere, ntunyere: akuko nke e ji ihe kwekoro n’eziokwu mee ihe di ka uzo isi gosiputa echiche omume. Ndi na-eme ihe nkiri n’ilu di adi - n’echiche nke ibu mmadu, na-eme ihe o bula site na okike ha na-enweghi ike ime ma o bu nweta ahumahu. N’akuku a, o bu ihe megidere “akuko ifo,” di ka anyi na-eji okwu ahụ taa eme ihe, bu ebe e na-ekwu na agwa mmadu bu ihe ndi di ndu na ndi na-adighi ndu, di ka o di na Ndi Ikpe 9:6-21 na 2 Ndi Eze 14:8-10 .

N’etiti ndi oge ochie, agbanyeghi, enwere aha ole na ole maka asusu ihe atụ. N’ime akwukwo nsọ, anyi nwere naani ilu, ilu, udi na ntule aha ya, na akuko ifo e ji mee ihe ma o bughị aha ya – nke nwere ilu nwere ihe niile anyi tinyere n’ilu, ihe atụ, ihe atụ (ihe atụ ogologo oge) – na n’ilu na ilu mgbe ufodu a na-eji ya eme mgbanwe, di ka e kwuru n’elu n’okpuru “ilu,” malite na peeji nke 16.

A na-ekwu na ilu a bu nke kacha ochie na nke a na-ahukari n’okwu niile. Agba ochie nwere otutu ihe atụ. Na, na-abia na New Testament, anyi na-ahụ na Onyenwe anyi na-eme ihe foro nke nta ka o buru mgbe nile na-eji ya n’ikuzi ihe - na-ekpughe eziokwu banyere ihe amaghi site n’iji atunyere ndi mara, na n’otu oge ahụ na-eme ka o di mfe icheta. Ma o jere ozi ozo mgbe ufodu.

Dị ka ihe atụ, dị ka Matiu 13:10-13 si kwuo, mgbe ndị na-eso ụzọ ya juru ya ihe mere o ji jiri ilu zie igwè mmadụ ahụ ozi oma dị ukwu banyere alaeze eluigwe, o kwuru ihe abụọ kpatara ya: n'ikwu ya n'ụzọ dị otú a na-ekwu (a) na tūkwasị n'ikowa na igbazi eziokwu dị ka ọ ga-eme ndị na-eso ụzọ ya bụ ndị ga-ariọ nkowa ma ọ buru na ihe ọ putara putaghị ihè nye ha, ndị ahụ erughị eru ikwu banyere ya—b) inata na igbaso ya, ma ọ buru na ọ bughị iro na ige ntị maka ihe ị ga-akatọ na iji megide ya, dị ka ọ dị iche iche n'oge ahụ.

Ọzọkwa, n'ihu nke ubi vine (Matiu 21:33-46; Mak 12:1-12; Luk 20:9-19), e kwuru na Tuesday nke izu ikpogide n'obe megide onyeisi nchụàjà na ndị Farisii bụ ndị ga-akpata onwụ ya, o mere ka o doo anya na o mere ka ọ mata eziokwu nke na ha kwetara tupu ha ahụ na ọ bụ n'onwe ha n'ime narị afọ gara aga ka Eze Devid mere ihe ahụ Eze Devid mere. Bathsheba (2 Samuel 12) kwa dị ka Onye-nwe anyị mewororijị n'akukọ ya banyere “ezigbo onye Sameria” iza onye ọka iwu (Luk 10:25-37).

III. NKWUBIOKWU.

Ekwuwo na agba ochie bụ agba ọhuru nke ezoro ezo, na agba ọhuru bụ agba ochie nke ekpughere, nke putara ihè dika ejiri nlezianya nyochaa ha abụọ. Nke ahụ na-eme nnyocha nke ụdị Agba Ochie na New Testament Antitypes dị mkpa karisịa maka ighota ihe Pọl onyeozu kpọrọ “nzube ebighi ebi nke [Chineke] zubere n'ime Jisọs Kraist Onyenwe anyị” (Ndị Efesọs 3:11), na onye na-ekwu banyere onwe ya dị ka “na-ekwuputa ọgwugwu site ná mmalite.” (Aisaja 46:10).

Ma, ọ buru na anyị ekwe ka okwu ahụ bụ "ihe atụ" guzo n'ihu na ihe niile metutara onụ ọgụgụ nke okwu, ha na-amuba nke ukwu ma choọ ya mma. ọ dighikwa akwukwo ozo kariri Bible n'akuku a.

Ọ buru na akwukwo akuko a, n'otutu akuku nke ihe di mkpa, kwesiri inye aka n'ighota nke oma nke onye o bula na-agu ihe ndi a na-ekwu, onye edemede ahụ ga-enweta ugwo oru di ukwu maka mgbalị ya, ma e wezuga inwe mmasi na ya nke ukwu ma rite uru n'udi usoro ume oheru maka onwe ya. Obi di m utu na a kpobatara m Benjamin Keach na nnukwu oru ya nke narị afọ atọ gara aga.

* N'otu aka ahụ, anyị bukwa “ndi eze” (lee 2 Timoti 2:12; Mkpughe 1:5-6; 5:10; 20:4-6; 22:5), n'okpuru ya bụ “Eze ndi eze na Onyenwenu nke ndi nwenu” (Mkpughe 19:11-16). Na ndiozi, "nammeghari ohurumgbe Nwa nke mmadu ga-anokwasị n'ocheeze nke ebube ya [ogbo Ndi Kraist di ugbu a],” ka Kraist gwara, “unu ga-anodukwa n'ocheeze iri na abuo, na-ekpe ebo iri na abuo nke Izrel [nke ime mmuo] ikpe” (Matiu 19:28).